

UNIVERSITATEA DE STAT „ALECU RUSSO” DIN BĂLȚI
FACULTATEA DE DREPT ȘI ȘTIINȚE SOCIALE
CATEDRA DE DREPT

Victoria ȚARĂLUNGĂ, dr., conf. univ.
Ina ODINOKAIA, dr., lect. sup. univ.

GHID METODIC
PRIVIND ELABORAREA ȘI SUSTINEREA
TEZELOR DE LICENȚĂ

Bălți – 2014

CZU 378 (076.5)

Ț 22

**LUCRAREA A FOST APROBATĂ ȘI RECOMANDATĂ PENTRU PUBLICARE DE
CĂTRE CONSILIUL FACULTĂȚII DE DREPT ȘI ȘTIINȚE SOCIALE
(Proces-verbal nr. 2 din 28.10.2014)**

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții

Țarălună, Victoria.

**Ghid metodic privind elaborarea și susținerea tezelor de licență / Victoria Țarălună, Ina
Odinokaia; Univ. de Stat „Alec Russo” din Bălți, Fac. de Drept și Științe Sociale, Catedra
de Drept. – Bălți: S. n., 2015 (Tippografia din Bălți). – 40 p.**

50 ex.

ISBN 978-9975-132-22-0

3100, Republica Moldova, mun. Bălți

S.R.L. „Tipografia din Bălți”, str. 31 August, 22

CUPRINS:

1. ASPECTE INTRODUCATIVE	4
2. PREVEDERI PRELIMINARE	5
2.1. Elaborarea și alegerea temei tezei de licență.....	5
2.2. Etapele elaborării tezei de licență	7
2.3. Rolul conducătorului științific.....	9
3. STRUCTURA, CONȚINUTUL ȘI VOLUMUL TEZEI DE LICENȚĂ	10
4. CERINȚE REFERITOARE LA REDACTAREA TEZEI DE LICENȚĂ	13
4.1 Exigențe de editare	13
4.2. Recomandări stilistice	14
4.3. Exigențe etice	15
5. PREZENTAREA ȘI EVALUAREA TEZEI.....	15
5.1. Procedura de admitere la susținere a tezei de licență.....	15
5.2. Susținerea tezei de licență	16
5.3. Evaluarea tezei de licență.....	17
6. ANEXE.....	19
Anexa 1 .Cerere privind aprobarea temei tezei de licență	19
Anexa 2. Planul calendaristic de executare a tezei de licență	20
Anexa 3. Foaia de titlu (model).....	21
Anexa 4. Foaia de titlu pe <i>verso</i>	22
Anexa 5. Cuprins (model).....	23
Anexa 6. Lista abrevierilor (model).....	24
Anexa 7. Asigurarea bibliografică a tezei	25
Anexa 8. Modele de perfectare a anexelor.....	28
Anexa 9. Avizul-tip al conducătorului științific al tezei de licență.....	36
Anexa 10. Declarația privind asumarea răspunderii	37
7. REFERINȚE BIBLIOGRAFICE	38

1. ASPECTE INTRODUCTIVE

Prezentul Ghid este redactat în conformitate cu prevederile normative din domeniu¹, fiind adresat studenților, conducătorilor științifici și membrilor comisiilor pentru examenul de licență, stabilind regulile unificate privind elaborarea și susținerea tezei de licență în cadrul Catedrei de Drept, Facultatea de Drept și Științe Sociale a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți.

Teza de licență, în calitate de formă de evaluare finală a activității academice a studentului la finalul studiilor superioare – ciclul I (licență), se elaborează în ultimul an al studiilor superioare de licență. Conform planului de învățământ, perioada elaborării tezei de licență este precedată de un stagiu practic, care are drept scop consolidarea cunoștințelor teoretice obținute pe parcursul anilor de studii, selectarea informației necesare pentru elaborarea tezei de licență și obținerea unor abilități în domeniile de formare profesională: *381 Drept* și *313 Administrare publică*.

Teza de licență reprezintă o lucrare științifică, elaborată prin activitate de cercetare independentă, realizată în baza cunoștințelor și competențelor acumulate de student în perioada studiilor universitare, care are menirea de a forma abilități de cercetare teoretică și practică, de aprofundare într-un anumit domeniu al specialității în scopul realizării unui studiu consecutiv și finit al unei probleme actuale și importante pentru formarea profesională a studentului.

Spre deosebire de alte lucrări științifice (rapoarte, articole etc.), în care autorul își expune opiniile și ideile sale teoretice într-un mod pe care îl consideră oportun, teza de licență se supune anumitor cerințe de rigoare pe care autorul trebuie să le cunoască și să le respecte, demonstrând prin aceasta că el deține un anumit grad competitiv de cunoaștere științifică.

Lucrarea de licență presupune conceperea și elaborarea - sub îndrumarea cadrului didactic care are calitatea de conducător științific - a unui text care cuprinde, într-o succesiune logică și ordonată, informații, idei și opinii ale autorului, desprinse sau formulate în urma studierii literaturii juridice de specialitate și a practicii organelor judiciare în domeniu. Lucrarea de licență elaborată este prezentată și susținută în fața unei comisii de licență.

Teza de licență în calitate de lucrare de cercetare științifică are rolul de a asigura obținerea unor *cunoștințe, competențe și abilități de specialitate* ce vor permite studentului:

- să fie la curent cu nivelul cunoașterii în domeniul și tema respectivă;
- să folosească metode de cercetare avansate, corespunzătoare domeniului;

¹Codul Educației al Republicii Moldova, nr.152 din 17.07.2014; Legea privind aprobarea Nomenclatorului domeniilor de formare profesională și al specialităților pentru pregătirea cadrelor în instituțiile de învățământ superior, ciclul I, nr.142-XYI din 07 iulie 2005; Planul-cadru pentru studii superioare (ciclul I - studii superioare de licență, ciclul II- studii superioare de masterat, studii integrate și învățământ medical și farmaceutic), aprobat prin ordinul ME nr.455 din 03.06.2011; Regulamentul-cadru privind organizarea examenului de finalizare a studiilor superioare de licență, aprobat prin ordinul MET nr.84 din 15.02.2008; Regulamentul de organizare a studiilor în învățământul superior în baza Sistemului Național de Credite de Studiu, aprobat prin ordinul ME nr.726 din 20.09.2010.

- să înțeleagă sistematic și comparativ situațiile existente sau potențiale în domeniul de cercetare;
- să dea noi interpretări și dezvoltări ideilor și abordărilor existente;
- să analizeze critic și să propună soluții inovatoare, fundamentate științific.

Prin lucrarea de licență se evaluează:

- cunoașterea în detaliu a temei majore în care se încadrează tema de cercetare;
- capacitatea de elaborare a unui demers teoretic și metodologic propriu de argumentare a unor ipoteze sau teme de cercetare și de investigare a acestora;
- capacitatea de a dezbate tema de cercetare investigată cu experți în domeniu și de a susține cu argumente și date empirice poziția adoptată.

Teza se elaborează în limba programului de studiu pe care l-a urmat studentul sau într-o limbă străină pe care studentul o posedă (cu acordul catedrei de profil). Acesta trebuie să elaboreze și să redacteze teza în conformitate cu cerințele prezentate mai jos. Nerespectarea acestor norme atrage după sine penalizări în notare.

2. PREVEDERI PRELIMINARE

2.1. Elaborarea și alegerea temei tezei de licență

Activitatea de lucru asupra tezei de licență debutează cu alegerea domeniului de cercetare a lucrării, care poate fi selectat din tematica elaborată și propusă de Catedra de Drept și aprobată de către Consiliul Facultății. Tematica tezelor de licență aprobată se comunică studenților cel târziu la finele penultimului an de studii. Tematica tezelor se reactualizează anual.

Studentul poate înainta propuneri către șeful Catedrei de Drept privind tematica tezei de licență, aceasta fiind examinată și, după caz, aprobată la Ședința de Catedră și Consiliul Facultății. Se încurajează elaborarea tezelor de licență la solicitarea practicienilor cu implementarea rezultatelor obținute.

Studenții *selectează* tema pentru teza de licență din lista propusă de Catedra de Drept, de regulă, la finele anului de studiu precedent, dar nu mai târziu de a doua lună a anului terminal de studii.

Temele tezelor de licență trebuie să acopere integral aria domeniului general de studiu, să vizeze domenii interdisciplinare cu un grad de noutate, să conțină probleme de cercetare la nivel instituțional, național sau internațional.

Cadrele didactice care elaborează tematica tezelor trebuie să țină cont de actualitatea și importanța problematicii temei din punct de vedere teoretic și practic. O importanță deosebită reprezintă formularea titlului lucrării, acesta reflectând oportunitatea investigației.

Cerințele de bază actuale cer ca titlul:

- să conțină o anumită informație, ce ne oferă o reprezentare generală despre conținutul, ideile de bază, noutatea lucrării;
- să fie expresiv și, totodată, să se deosebească de titlurile lucrărilor similare;
- să conțină termeni semnificativi, cuvinte-cheie;
- să fie scurt și nesofisticat, să fie concis, dar destul de explicit, clar și complet conținând un minimum de cuvinte semnificative;
- să nu conțină cuvinte care nu contribuie la sporirea valorii lui informative;
- să fie evitați termenii cu mai multe sensuri sau cu circulație locală².

Nu există o ierarhie valorică a temelor propuse, fiecare temă permițând obținerea notei maxime, în condițiile respectării condițiilor și cerințelor stipulate.

Alegerea temei de cercetare se realizează în baza următoarelor *criterii*:

- actualitatea și impactul social al investigației realizate;
- activitatea viitoare (după obținerea diplomei) a studentului;
- posibilitatea dezvoltării temei de cercetare la nivelul ulterior al carierei profesional-științifice a studentului;
- aptitudinile personale de cercetare, analiză, prezentare etc.
- nivelul de cunoștințe generale și de specialitate;
- disciplina preferată a studentului din timpul studiilor;
- interesul anterior demonstrat pentru problema științifică dată;
- posibilitatea de documentare bibliografică;
- posibilitatea de a obține informații complementare din alte surse.

Este bine ca studentul să efectueze o cercetare bibliografică pentru selectarea literaturii necesare prezente în colecțiile bibliotecii instituției în care-și face studiile sau în alte biblioteci, la care are acces.

Alegerea temei (ca prim pas în realizarea tezei) se efectuează independent de fiecare student, ținând cont de interesele proprii sau acceptând sugestia profesorului care ulterior va deveni conducătorul științific al tezei.

Studentul beneficiază de dreptul de a solicita *schimbarea temei tezei* o singură dată în timpul studiilor de licență, până la emiterea ordinului privind aprobarea temelor tezelor de licență și a conducătorilor științifici.

Schimbarea temei, după caz, se aprobă de către Catedra de Drept, în cadrul aceluiași domeniu în care a fost înmatriculat studentul, și nu implică modificarea duratei studiilor sau elaborării tezei.

² Țapoc V., Capcelea V. Cercetarea științifică. Manual pentru facultăți socioumanistice. Chișinău: Arc, 2008. p. 203.

Pentru *înregistrarea* temei preferate studentul se adresează cu o cerere în scris (**ANEXA1**) către șeful Catedrei de Drept, în care se indică tema tezei de licență aleasă și (opțional) conducătorul științific.

La rândul său, catedra ia decizia de fond, aprobă conducătorul științific și confirmă tema solicitată de student, stabilind totodată ultima ei variantă.

2.2. Etapele elaborării tezei de licență

După aprobarea temei și desemnarea conducătorului științific începe procesul de elaborare a tezei de licență, care include următoarele *etape de bază*:

Documentarea la tema de cercetare - constituie o etapă de importanță majoră în realizarea lucrării, deoarece condiționează calitatea tezei. Documentarea presupune obținerea de informații și date la tema tezei, care vor fi în continuare sistematizate, prelucrate, analizate și utilizate de autor în redactarea lucrării. Datorită volumului impunător de date și informații, activitatea de documentare trebuie să fie selectivă și nu exhaustivă. Bibliografia cu cea mai mare relevanță pentru tema de cercetare se stabilește de către student în comun cu conducătorul științific.

Activitatea de documentare include: *a. documentarea teoretică* și *b. documentarea practică (de tip aplicativ)*. Documentarea teoretică realizată din bibliografia de specialitate (acte normative, cărți, reviste de specialitate, teze de doctorat, rapoarte de cercetare etc.) presupune elaborarea unui cadru de referință, care include acele surse ce oferă o tratare directă a temei supuse cercetării.

Documentarea practică (de tip aplicativ) presupune cunoașterea de cale directă a problematicii alese (studierea practicii judiciare (dosare, hotărâri, sentințe, raportări statistice), consultarea specialiștilor din domeniul respectiv etc.) și permite identificarea strategiilor metodologice relevante utilizate pentru tratarea temei alese.

Pe măsura realizării documentării se procedează la ordonarea datelor și informațiilor, sistematizarea acestora și analiza preliminară a lor, pregătind astfel etapele următoare ale elaborării tezei de licență.

Întocmirea planului provizoriu al tezei. Planul tezei de licență reprezintă structurarea activităților de cercetare în baza analizei informațiilor la tema investigată, formularea căruia se realizează în conformitate cu următoarele cerințe:

- Să urmeze tema aleasă de student pentru cercetare și să demonstreze actualitatea materialului prezentat;
- Să cuprindă o parte introductivă, în care să fie argumentată actualitatea și importanța temei de cercetare, scopul și obiectivele tezei, gradul de investigație a temei, suportul

metodologic și teoretico-științific al lucrării, noutatea științifică a rezultatelor obținute, importanța teoretică și valoarea aplicativă a lucrării, sumarul compartimentelor tezei;

- Să pună în evidență obiectivul ales prin capitolele și paragrafele lucrării, formulate logic;
- Să structureze materialul ales, astfel, încât fiecare capitol să corespundă unei întrebări formulate;
- Să reflecte în partea finală a lucrării, în mod obligatoriu, concluziile și propunerile rezultate din lucrare.

Pentru început se elaborează planul provizoriu al tezei, în corespundere cu îndrumările conducătorului științific, care pe parcursul studiului și documentării detaliate se definitivează.

După întocmirea planului provizoriu al tezei de licență, urmează întocmirea de către student împreună cu conducătorul științific a unui *Plan calendaristic de executare a tezei de licență* (ANEXA 2) care să cuprindă termenele de realizare a diferitor părți componente ale activității de elaborare a tezei.

Acest Plan calendaristic prevede: a) planificarea elaborării compartimentelor tezei de licență în scopul evitării crizei de timp și b) exercitarea controlului treptat asupra elaborării lucrării de licență de către conducătorul științific (analiza conținutului capitolelor lucrării, pe măsura elaborării acestora, formularea sugestiilor, observațiilor etc.)

Planul calendaristic trebuie să conțină următoarele activități cu indicarea termenilor de executare:

- selectarea surselor bibliografice;
- întocmirea planului inițial al tezei;
- studierea literaturii selectate, practicii judiciare, și a altor materiale din domeniul supus cercetării;
- prezentarea și aprobarea de către conducătorul științific a planului definitiv al tezei de licență;
- selectarea și prelucrarea informației acumulate la locul efectuării practicii, în alte instituții de profil;
- scrierea tezei de licență;
- prezentarea variantei inițiale (*în maculator*) a tezei conducătorului științific;
- redactarea conținutului tezei;
- definitivarea textului lucrării, copertarea tezei și prezentarea ei la catedră.

Studentii care nu îndeplinesc planurile calendaristice asupra tezelor sunt obligați să prezinte conducătorilor științifici explicațiile referitoare la cauzele neîndeplinirii acestor sarcini.

Culegerea, prelucrarea și sistematizarea informațiilor cu caracter practic. Acestea pot fi obținute atât din studierea practicii judiciare și practicii diferitor organe de ocrotire a normelor de drept, relevante pentru prezenta cercetare, cât și din diferite surse externe de informații secundare

(materiale ale diferitelor întreprinderi, instituții, asociații, centre și instituții de cercetări etc.). Informația cu caracter practic studentul o obține în decursul desfășurării stagiului de practică.

Elaborarea părții textuale a tezei - elaborarea compartimentelor tezei de licență conform cerințelor prezentului Ghid.

Prezentarea tezei de licență conducătorului științific înainte de copertare, pentru ca acesta să aibă posibilitatea să facă observațiile ce impun completări și/sau modificări ce ar îmbunătăți calitatea tezei;

Imprimarea și copertarea a două exemplare ale tezei de licență;

Depunerea la Catedra de Drept, în termenul stabilit, a două exemplare al tezei de licență, precum și versiunea format electronic al acesteia (pe CD).

Studentul, în calitate de autor, este singurul care poartă responsabilitate pentru exactitatea și veridicitatea tuturor datelor prezentate în lucrare.

Dacă studentul nu reușește să elaboreze teza la timp, el are dreptul să susțină această lucrare peste un an, achitând plata pentru susținerea tezei.

2.3. Rolul conducătorului științific

Pentru dirijarea activităților de elaborare a tezei de licență, Catedra aprobă un *conducător științific al tezei de licență*. Conducător al tezei de licență poate fi, de regulă, un cadru didactic care deține titlu științific și științifico-didactic.

Criteriile de care se ține cont la alegerea coordonatorului pot fi următoarele:

- disciplina pentru care a optat studentul (promovată de un anumit profesor);
- comunicarea liberă, științifică, bazată pe respectul și aprecierea reciprocă între student și coordonator;
- nivelul academic respectiv al cadrului didactic. Lucrarea de licență este o lucrare de tip creativ, care necesită o îndrumare științifică de nivel înalt. Lucrarea elaborată trebuie să fie bine fundamentată teoretic și practic.

Conducătorul științific al tezei de licență are următoarele obligații:

- asigură îndrumarea științifică, profesională și deontologică a fiecărui student;
- coordonează elaborarea și aprobă planul tezei de licență și planul calendaristic de executare a acesteia;
- consultă studentul de fiecare dată când acesta solicită, în orele de serviciu;
- apreciază calitatea conținutului capitolelor elaborate și face observații și sugestii de completare sau de reconsiderare, dacă este cazul;
- evaluează periodic stadiul îndeplinirii obiectivelor de etapă;

- *analizează* conținutul integral și forma finală a tezei, întocmind în baza variantei finale a unui aviz de apreciere și de recomandare spre susținere.

În caz de depistare a plagiatului, conducătorul științific va consemna acest fapt în avizul său și va propune neadmiterea tezei de licență la susținere.

2. STRUCTURA, CONȚINUTUL ȘI VOLUMUL TEZEI DE LICENȚĂ

Structura lucrării trebuie să aibă o dimensionare optimă, astfel încât să se evite, pe de o parte, segmentarea excesivă a materialului elaborat, iar pe de altă parte, realizarea unor capitole supradimensionate. Un număr de 2-3 capitole poate fi apreciat ca fiind optim. Pentru fiecare capitol studenții vor propune un titlu propriu care să reflecte specificul lucrării.

Teza de licență conține următoarele compartimente:

	Denumirea compartimentului	Volum, pagini, format A4, font 12, interval 1,5
1.	Foaia de titlu	1 pagină
2.	Cuprins	1-2 pagini
3.	Lista abrevierilor (opțional)	1- pagină
4.	Introducere	2-4 pagini
	a.	<i>actualitatea și importanța problemei abordate;</i>
	b.	<i>scopul și obiectivele tezei;</i>
	c.	<i>gradul de investigație a temei;</i>
	d.	<i>suportul metodologic și teoretico-științific al lucrării;</i>
	e.	<i>importanța teoretică și valoarea aplicativă a lucrării;</i>
	f.	<i>sumarul compartimentelor tezei.</i>
5.	Compartimentele de bază ale tezei (teza conține 2 sau 3 capitole)	
6.	I. - Titlul capitolului 1.1 1.2 1.3	10-20 pagini
	II. - Titlul capitolului 2.1. 2.2 2.3 2.4	10-20 pagini
	III. - Titlul capitolului 3.1 3.2	10-20 pagini
7.	Concluzii și recomandări	2-5 pagini
	Total pagini	40-45 pagini
8.	Bibliografie	până la 10 pagini
9.	Anexe	nu mai mult de 1/3 din conținutul lucrării

Foia de titlu (ANEXA 3) - va conține informația despre denumirea ministerului de resort; denumirea instituției de învățământ, facultate și catedra la care se elaborează teza; titlul temei; numele și prenumele complet al autorului, numele și prenumele conducătorului științific cu indicarea titlului științifico-didactic, funcția deținută; localitatea și anul susținerii.

Partea *verso* a foii de titlu va conține informația despre susținerea prealabilă a tezei: *data ședinței catedrei, numărul procesului verbal și semnătura șefului de catedră (ANEXA 4)*.

Cuprinsul (ANEXA 5) - trebuie să reflecte întocmai conținutul lucrării, cu evidențierea clară a paginii la care se găsesc introducerea, nivelurile de conținut (capitole, paragrafe etc.), concluziile, bibliografia și anexele. Cuprinsul se recomandă să fie plasat la începutul lucrării, pentru a facilita accesul rapid la conținut. De asemenea, trebuie să fie extrem de exact, fără nici-o eroare de paginație.

Lista abrevierilor (opțional) – în ordine alfabetică sunt prezentate toate acronimele folosite în text, împreună cu semnificația inițialelor și traducerea în limba română, dacă este cazul (**ANEXA 6**).

Introducerea - are rolul de a informa pe cititor/evaluator despre conținutul și obiectivele lucrării. În această parte a lucrării se vor prezenta, următoarele aspecte:

1. *Actualitatea și importanța problemei abordate* – este argumentată din punct de vedere științific oportunitatea cercetării temei tezei de licență. Atunci când se motivează alegerea temei, e necesar să se facă o legătură cu practica social-juridică a Republicii Moldova.
2. *Scopul și obiectivele tezei*. Scopul lucrării rezultă din formularea problemei pe care studentul și-a propus s-o cerceteze. În vederea atingerii scopului propus se formulează o serie de obiective ce urmează a fi atinse gradual pe parcursul cercetării.
3. *Gradul de investigație a temei* – se elucidează stadiul actual al cercetării problematicii abordate, atât în țară, cât și în străinătate, realizându-se o trecere succintă în revistă a literaturii științifice existente în domeniul de cercetare, cu evidențierea aportului diferitor cercetători la tema de cercetare.
4. *Suportul metodologic și teoretico-științific al lucrării* - se indică suportul teoretico-metodologic al investigației date, adică principiile, metodele, tehnicile și procedeele de cercetare utilizate de student la scrierea tezei, precum și acele surse teoretice care au servit ca și bază a lucrării;
5. *Importanța teoretică și valoarea aplicativă a lucrării* – autorul va argumenta în ce constă valoarea teoretică și practică a cercetării.
6. *Sumarul compartimentelor tezei* - autorul trebuie să prezinte succint structura lucrării și conținutul rezumativ al compartimentelor acesteia.

Conținutul de bază al tezei de licență - se referă la capitolele și paragrafele care alcătuiesc lucrarea, structurate într-o consecutivitate logică, evitându-se alăturarea de texte disparate. Numărul de unități (capitole/paragrafe) nu trebuie să fie exagerat (2-3 capitole, fiecare având câte 2-4 paragrafe), iar împărțirea pe unități nu trebuie să fie întâmplătoare, ci să reflecte în mod unitar, conținutul temei abordate.

Capitolul reflectă o problemă separată a temei de cercetare și are drept obiectiv soluționarea unei sarcini concrete, *paragraful* este parte componentă a acestei probleme (elucidează un aspect mai îngust al acestei probleme).

Pentru a evidenția aportul personal al studentului la investigarea problemei respective, este necesar să se țină cont de câteva *principii în scrierea capitolelor (compartimentelor)* tezelor:

1. *divizarea părții de fond* (a conținutului propriu-zis) a tezei în capitole și paragrafe trebuie să fie suficient de detaliată pentru a oferi o viziune logică, coerentă a tezei în cauză și a permite regăsirea rapidă a elementelor acesteia;
2. *expunerea materialului* se va face gradat, de la cunoscut spre necunoscut, de la general spre particular;
3. *în procesul cercetării* se vor omite detaliile neesențiale, deoarece dorința de a fi prea explicit poate conduce la pierderea certitudinii, la mutarea accentului spre aspectele neesențiale ale problemei discutate de autor și, în cele din urmă, la aprecierea neadecvată a tezei de licență³.

Astfel, studentul va trata în compartimentele tezei (capitole/paragrafe) problema cercetată, va elucida comparativ opiniile expuse în literatura de specialitate la problema vizată, va realiza obiectivele propuse din start, va expune opiniile personale și va formula concluzii și recomandări la tema de cercetare.

Concluzii și recomandări. Concluziile conțin prezentarea succintă a principalelor rezultate obținute în lucrare, putând fi menționate și eventuale probleme rămase deschise, propuneri privind potențialele direcții viitoare de cercetare legate de tema abordată și recomandări de aplicare practică a rezultatelor obținute. Concluziile se redactează în relație logică cu obiectivele cercetării, acestea trebuie să fie obiective, științifice și bine fundamentate.

La acest compartiment nu se mai fac noi argumentări și nu se formulează concluzii care nu au fost demonstrate în textul lucrării.

Bibliografia. Bibliografia conține lista tuturor surselor de informație utilizate de către autor pentru elaborarea tezei de licență. Credibilitatea unei lucrări este strâns legată de aceste

³ Capcelea V., Cruglițchi T. Elaborarea tezelor de licență/master (indicații metodice). Bălți: Presa universitară bălțeană, 2005. p.6.

referințe bibliografice, care arată cât este de informat și de avizat autorul cu privire la actualitatea și necesitatea lucrării pe care o prezintă.

În lista bibliografică se inserează doar lucrările consultate. Nu se admite indicarea titlurilor care nu au fost consultate. De asemenea, toate sursele citate în textul lucrării trebuie să se regăsească în lista bibliografiei. Bibliografia pentru o teză de licență trebuie să conțină minimum 25-30 de titluri. Bibliografia se redactează în ordinea alfabetică a numelor autorilor, iar în lipsa menționării lor, în ordinea alfabetică a titlurilor. Sursele bibliografice se divizează conform limbii în care a fost redactată lucrarea (română, engleză, franceză, rusă etc.), cu păstrarea numerotării unice.

La asigurarea bibliografică a tezei se recomandă următoarele aspecte:

- utilizarea prioritară a bibliografiei recente (ultimii 5 ani);
- acordarea ponderii semnificative articolelor științifice publicate în literatura de specialitate;
- nu se încurajează folosirea în calitate de surse de referință a articolelor din publicații ce nu sunt de specialitate, a informațiilor din conferințe de presă, din site-uri publicitare, de informare etc.
- indicarea corectă a surselor bibliografice în textul tezei și în bibliografia finală.

Perfectarea bibliografiei se realizează conform standardelor acceptate (**ANEXA 7**)

Anexele (dacă este cazul) - unul dintre componentele tezelor de licență, se pregătește în funcție de necesități. Acestea conțin materiale ce completează ideile din teza de licență, la ele făcându-se referințe pe parcursul lucrării. Anexele nu se includ în textul lucrării și sunt expuse în ordinea în care sunt făcute referințe în textul de bază. Anexele se perfectează în corespundere cu rigorile existente (**ANEXA 8**).

Volumul tezei de licență, conform Hotărârii Senatului USARB din 21 decembrie 2011, este de 40 - 45 pagini. Bibliografia și Anexele nu se iau în considerație în volumul lucrării.

4. CERINȚE REFERITOARE LA REDACTAREA TEZEI DE LICENȚĂ

4.1 Exigențe de editare

Redactarea tezei de licență trebuie să corespundă următoarelor cerințe:

- Teza se editează computerizat pe hârtie albă, format A4, *pe ambele părți a foii*⁴.
- Teza de licență se perfectează folosindu-se fontul **Times New Roman** cu dimensiunea de 12 pt. Spațiul între rânduri este de 1,5 intervale⁵. Textul se nivelează după ambele câmpuri laterale.

⁴ Hotărârea Senatului Universității de Stat "Alec Russo" din Bălți din 21 decembrie 2011

⁵ Ibidem

- În mod obligatoriu, se utilizează literele cu diacritice specifice limbii române (ă, â, î, ș, ț și majusculele lor).
- Paginile tezei au următorul câmp: în stânga - 25 mm, sus - 20 mm, în dreapta – 15 mm, jos - 20 mm⁶.
- Titlul capitolelor sunt scrise cu litere majuscule (font 14 pt., bold, centrat), a paragrafelor — cu litere mici, în afară de prima literă (font 14 pt., bold, centrat). După denumirea capitolului sau a paragrafului nu se pune punct. Capitolele se numerotează prin cifre romane, iar paragrafele prin cifre arabe.
- Fiecare capitol începe din pagină nouă, paragrafele urmează succesiv. Sublinierea titlurilor nu se admite.
- Toate paginile tezei se numerotează, începând cu pagina de titlu și terminând cu ultima pagina, fără a admite lipsa acestora sau repetarea lor. Pe pagina de titlu nu se pune numărul paginii.
- Semnele de punctuație (".", ";", ":", "?", "!") sunt urmate în mod obligatoriu de un spațiu.
- Nu sunt acceptate prescurtări ale cuvintelor.
- În teză nu se admit însemnări, corecții, conturări de litere, ștersături, pete, adăugiri la pagină etc.
- Se recomandă a tipări teza la imprimantă laser.
- Teza se leagă prin copertare (copertă tare) în două exemplare și se prezintă la Catedra de Drept, cu o săptămână înainte de susținerea ei în fața comisiei de licență.

4.2. Recomandări stilistice

Lucrarea trebuie redactată într-un limbaj științific adecvat domeniului de cercetare abordat. Abordarea textului trebuie să fie metodică, ordonată. Stilul redactării trebuie să urmărească o mare exactitate în exprimare. O expunere precisă presupune o terminologie specifică care actualizează conceptele folosite într-un mod științific riguros, fără expresii figurate, echivoci sau negații.

Redactarea obiectivă exclude folosirea exprimărilor la persoana I, singular sau plural, a exclamațiilor, interjecțiilor, imperativelor sau vocativelor.

Claritatea presupune:

- aliniate scurte, fraze într-un limbaj științific clar și concis;
- respectarea normelor morfologice (la necesitate a consulta: www.dexonline.ro)

⁶ Idem

- utilizarea în mod obligatoriu a literelor cu diacritice specifice limbii române (ă, â, î, ș, ț). Folosirea incorectă sau lipsa diacriticelor poate duce la imprecizie, confuzie sau la exprimări caraghioase.
- evitarea frazelor lungi, confuze, a cuvintelor și expresiilor imprecise;
- evitarea neologismelor, cuvintelor străine, în special atunci când există cuvinte sau expresii echivalente în limba română;
- evitarea folosirii excesive a abrevierilor.

4.3. Exigențe etice

Lucrarea trebuie să reflecte integral munca autorului. Sursele bibliografice vor fi menționate în lista bibliografică. O cerință esențială a lucrării de licență este evitarea plagiatului.

Constituie cazuri de plagiat:

- preluarea unui text al unui alt autor, indiferent de suportul utilizat pentru publicare (*carte, revistă, pagini Web etc.*), fără utilizarea ghilimelelor și a trimiterilor bibliografice;
- compilația de fragmente din mai multe surse, fără trimiteri bibliografice clare la textele sursă;
- prezentarea unui citat dintr-un text al altui autor ca parafrază (*repovestirea ideii sau a argumentului unui autor*), fără utilizarea semnelor convenționale de citare (*ghilimele și trimiterile bibliografice*);
- preluarea unui text fără referințe clare, cu modificarea topicii, a unor expresii din cuprinsul său și/sau inversarea unor paragrafe, capitole etc.;
- utilizarea excesivă a altor surse, în detrimentul propriului aport⁷.

5. PREZENTAREA ȘI EVALUAREA TEZEI

5.1. Procedura de admitere la susținere a tezei de licență

În termenele indicate în calendarul academic al USARB și conform orarului elaborat de Catedra de Drept, studentul prezintă teza de licență, finisată în proporție de minimum 70 % pentru *susținere prealabilă*. Dacă proiectul tezei prezentat de student la susținerea prealabilă corespunde rigorilor, Catedra de Drept recomandă teza și admite studentul la susținerea publică, ținând cont de obiecțiile și recomandările specialiștilor în domeniu.

⁷ Stamatini Ș. Ghid de redactare și susținere publică a tezei de licență și master. Chișinău, 2010. p.27.

În cazul în care proiectul de teză nu corespunde rigorilor, Catedra stabilește un termen nou pentru susținere prealabilă repetată. Dacă studentul nu a definitivat proiectul de teză de licență nici pentru a doua presusținere, teza nu este admisă spre susținerea publică.

Teza în formă definitivă, semnată de student, cu avizul pozitiv al conducătorului științific se prezintă la Catedră pentru admiterea la examenul de licență cu cel puțin *1 săptămână* înainte de începerea examenului de licență.

În scopul depistării cazurilor de plagiat, de susținere repetată a aceleiași teze de licență precum și a copierii a unor pasaje integrale din diferite surse, conform deciziei Senatului USARB, studentul este obligat să prezinte teza de licență și în format electronic.

Pe CD-ul, care conține teza în format electronic se indică:

- numele și prenumele deplin al studentului și grupa academică;
- denumirea (titlul) tezei de licență;
- anul elaborării tezei de licență.

Pentru susținerea publică la teza de licență se anexează *avizul conducătorului științific al tezei (ANEXA 9)*, precum și *declarația studentului privind asumarea răspunderii (ANEXA 10)*.

5.2. Susținerea tezei de licență

Rezultatele activității de cercetare a studenților, concretizate prin lucrarea de licență, sunt supuse analizei și dezbaterilor în fața Comisiei pentru examenul de licență. Tezele de licență sunt susținute public.

Prezentarea publică a lucrării este modalitatea de validare a capacității de înțelegere și a aptitudinilor teoretice și empirice dobândite de către student ca urmare a realizării acesteia.

Procedura susținerii tezei de licență presupune câteva *etape*:

1. prezentarea lucrării de către student;
2. întrebări-răspunsuri (studentului i se adresează întrebări din partea membrilor Comisiei pentru examenul de licență și din partea participanților la susținerea publică);
3. prezentarea avizului la teză și răspunsul studentului la obiecțiile citate;
4. discuții (intervenția celor ce doresc să se pronunțe pe marginea problemelor discutate);
5. cuvântul de încheiere al studentului.

Studentului i se oferă 10 - 15 min. pentru prezentarea tezei de licență.

În scopul utilizării eficiente a timpului rezervat prezentării, se recomandă ca studentul să elaboreze un plan de expunere a raportului, care ar conține date privind:

- *actualitatea și importanța temei de cercetare;*
- *scopul și obiectivele lucrării;*
- *baza științifico-metodologică;*

- *rezultatele cercetării;*
- *contribuția proprie;*
- *concluzii și recomandări.*

Se încurajează realizarea prezentării în Power Point (cu un număr maxim de 10-15 slide-uri).

După prezentarea conținutului tezei de licență, studentul răspunde la întrebările membrilor comisiei și a celor prezenți. Răspunsurile studentului la întrebările acordate trebuie să fie succinte, clare și în conformitate cu întrebările formulate. Răspunsurile complete și concrete influențează pozitiv nota pentru aprecierea probei de susținere a tezei de licență.

Nota finală va depinde atât de conținutul lucrării de licență, cât și de calitatea prezentării și răspunsurile la întrebări, de aceea absolvenții trebuie să acorde o atenție maximă acestor aspecte.

Studentii apreciați cu note negative nu au dreptul la susținerea repetată în timpul sesiunii curente. Susținerea repetată a tezei se admite doar în sesiunea următoare a examenului de licență.

5.3. Evaluarea tezei de licență

Evaluarea tezei de licență se efectuează în exclusivitate de către membrii Comisiei pentru examenul de licență în rezultatul audierii prezentării tezei în ședință publică. Nota propusă de conducătorul științific este orientativă. Nota finală reprezintă media aritmetică a notelor membrilor Comisiei, care se stabilește de comun acord la ședința închisă a Comisiei pentru examenul de licență.

Pentru stabilirea notei se vor avea în vedere următoarele *criterii de evaluare*:

1. Complexitatea și nivelul conținutului științific al lucrării;
2. Capacitatea de sinteză și gradul de competență dovedit de către student;
3. Structura lucrării analizate;
4. Valoarea și relevanța referințelor bibliografice studiate;
5. Existența metodologiei de cercetare și a motivației cercetării;
6. Valoarea rezultatelor obținute ca urmare a cercetării desfășurate;
7. Capacitatea de a prezenta în fața membrilor comisiei lucrarea elaborată;
8. Gradul și capacitatea de a răspunde la toate întrebările adresate de membrii Comisiei;
9. Respectarea prevederilor prezentului ghid și a cerințelor formulate de catedră și conducător științific.

Teza de licență se evaluează în mod distinct cu note, în baza scalei de notare de la ”10” la ”1”, nota minimă de promovare fiind ”5”.

Cu note mari sunt apreciate tezele care corespund următoarelor cerințe:

- elucidează corect problema centrală a temei;

- desfășoară pe deplin toate problemele abordate;
- conțin comentarii, puncte de vedere, recomandări proprii ale studentului;
- conțin un material practic bogat și o tratare corectă a acestuia;
- este susținută în fața comisiei în modul stabilit.

Obținerea, unei note mai mici decât ”5”, la teza de licență, este calificată drept nepromovarea examenului de licență. În cazul când, teza de licență a fost apreciată cu o notă sub ”5”, Comisia pentru examenul de licență decide dacă aceeași lucrare, după rectificările necesare, poate fi prezentată la o susținere repetată sau este necesară modificarea temei tezei de licență.

Studentul are dreptul să conteste rezultatele evaluării tezei. Eventualele contestații se depun, în scris, la secretariatul Comisiei pentru examenul de licență, în termen de maximum 24 ore de la comunicarea rezultatelor. Contestațiile se rezolvă, în termen de 48 de ore de la depunere, de către comisiile de evaluare a tezelor de licență. Comisia pentru examenul de licență, după reverificarea tezei de licență, decide schimbarea sau nu a notei prin creșterea sau prin micșorarea acesteia. Decizia Comisiei rămâne definitivă.

În cazul în care absolventul nu a susținut teza de licență în sesiunea stabilită, acesta are dreptul să o susțină repetat, de cel mult două ori în următorii ani, cu suportarea de către student a cheltuielilor de examinare, stabilite de USARB. La a doua susținere, studentul va solicita reconfirmarea sau modificarea temei tezei de licență, cu cel puțin 6 luni până la începerea examenului de licență, prin depunerea cererii pe numele rectorului, avizată de către șeful catedrei și decanul facultății.

6. ANEXE

ANEXA 1 .Cerere privind aprobarea temei tezei de licență

Șefului Catedrei de _____

Subsemnatul(a), _____, studentul
anului _____, gr. _____, specialitatea _____, rog să aprobați tema tezei de licență:

Solicit în calitate de conducător științific dl/dna

(nume, prenume, grad, titlu șt. și didactic)

Data _____

(semnătura studentului)

Telefonul de contact al studentului _____

adresa de e-mail a studentului _____

Se desemnează în calitate de conducător științific _____

(nume, prenume, titlul)

Data: _____

(semnătura șefului de catedră)

Data: _____

(semnătura conducătorului științific)

ANEXA 2. Planul calendaristic de executare a tezei de licență

(Numele, prenumele studentului)

1. Tema tezei de licență

2. Termenul limită de prezentare a tezei de licență la catedră _____

3. Etapele executării tezei de licență:

Nr.	Etapele	Termenul de realizare	Observațiile conducătorului	Viza de executare
1.	Stabilirea obiectivelor și aprobarea planului provizoriu al tezei de licență			
2.	Studierea surselor bibliografice			
3.	Aprobarea planului tezei			
4.	Culegerea materialelor practice			
5.	Elaborarea și prezentarea capitolului I			
6.	Elaborarea și prezentarea capitolului II			
7.	Elaborarea și prezentarea capitolului III			
8.	Prezentarea variantei finale a tezei			
9.	Prezentarea tezei de licență la catedră			
10.	Susținerea publică a tezei de licență			

Student (a) _____ (semnătura)

Conducător științific _____ (semnătura)

ANEXA 3. Foaia de titlu (model)

MINISTERUL EDUCAȚIEI AL REPUBLICII MOLDOVA
UNIVERSITATEA DE STAT „ALECU RUSSO” DIN BĂLȚI
FACULTATEA DE DREPT ȘI ȘTIINȚE SOCIALE
CATEDRA DE DREPT

(Times New Roman, bold, 14 pt., centrat)

**PARTICULARITĂȚILE PROTECȚIEI DREPTURILOR LUCRĂTORILOR
MIGRANȚI ÎN DREPTUL INTERNAȚIONAL PUBLIC**

(Times New Roman, bold, 18 pt., centrat)

TEZĂ DE LICENȚĂ

(Times New Roman, bold, 16 pt., centrat)

Autor:

studenta grupei DR 41Z,

Mădălina PETRARU

(semnătura)

Conducător științific:

Victoria ȚARĂLUNGĂ,

dr., conf.univ.

(semnătura)

ANEXA 4. Foaia de titlu pe verso

Discutată și recomandată pentru susținere

la Ședința Catedrei de Drept din _____,

proces-verbal _____

Șeful Catedrei, dr., conf. univ. **Elena BOTNARI** _____

ANEXA 5. CUPRINS (model)

Introducere	4
CAPITOLUL I – CARACTERISTICA GENERALĂ A AUTORITĂȚILOR PUBLICE LOCALE	8
1.1 Analiza noțiunii de autoritate publică locală.....	8
1.2 Clasificarea autorităților publice locale.....	12
1.3 Europenizarea administrației publice locale.....	18
CAPITOLUL II – ORGANIZAREA ȘI FUNCȚIONAREA AUTORITĂȚILOR PUBLICE LOCALE	22
2.1 Regimul juridic aplicabil autorităților publice locale	22
2.2 Analiza funcționalității și structurii organizatorice a autorităților publice locale.....	27
CAPITOLUL III – AUTORITĂȚILE PUBLICE LOCALE DIN MUNICIPIUL BĂLȚI: PARTICULARITĂȚI ȘI DIFICULTĂȚI	32
3.1 Particularitățile administrației publice locale din mun. Bălți	32
3.2 Consiliul mun. Bălți: atribuții și funcționalitate	35
3.3 Dificultăți și tendințe noi în activitatea administrației publice locale din mun. Bălți	39
Concluzii și recomandări	42
Bibliografie	45
Anexe	50

ANEXA 6. Lista abrevierilor (model)

al. - aliniat

Art. – articol

AEK – Armata de eliberare din Kosovo

CCNC – Comunitate Cerchesă Nord-Caucaziană

CEDO – Curtea Europeană a Drepturilor Omului

CICR – Comitetul Internațional al Crucii Roșii

CIJ – Curtea Internațională de Justiție

CNA – Consiliul Nord Atlantic

CPI – Curtea Penală Internațională

FMC – Federația Musulmano-Croată

ICNUR – Înalțul Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați

LA – Liga Arabă

NATO – Organizația Tratatului Atlanticului de Nord

OIM – Organizația Internațională a Muncii

ONG – Organizație non-guvernamentală

ONU – Organizația Națiunilor Unite

OSA – Organizația Statelor Americane

OSCE – Organizația de Securitate și Cooperare din Europa

p. - pagina

par.- paragraful

pct. – punctul

RCA – Republica Centrafrieană

RFI – Republica Federativă Iugoslavia

RM – Republica Moldova

ANEXA 7. Asigurarea bibliografică a tezei

1. Reguli privind asigurarea bibliografică a tezei

- Bibliografia tezei de licență este prezentată în ordinea alfabetică a primului element, după autori, iar în lipsa menționării acestora, după titlul lucrărilor incluse în lista bibliografică.
- Sursele bibliografice se vor diviza conform originii (română, engleză, franceză, rusă etc.), cu păstrarea numerotării unice.
- Dacă utilizăm mai multe lucrări ale unui autor apoi le expunem în dependență de anul ediției începând de la ediția inițială și continuând cu operele apărute ulterior.
- Fiecărei referințe bibliografice i se atribuie un număr de ordine urmat de punct [..].
- Fiecare element al referinței bibliografice trebuie clar separat de elementul următor printr-un semn de punctuație (punct, virgulă, liniuță etc.)
- Regula prezentării în ordinea alfabetică este valabilă și pentru includerea actelor normative în bibliografia tezei de licență. Actele normative nu vor fi incluse într-un compartiment distinct al bibliografiei, acestea fiind expuse împreună cu sursele doctrinare și divizate conform originii (română, engleză, franceză, rusă etc.).

2. Modele de perfectare a bibliografiei (conform reglementărilor CNAA)

Acte normative:

1. Pactul internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale, adoptat la New York la 16 decembrie 1966, în vigoare de la 3 ianuarie 1976. Ratificat prin Hotărârea Parlamentului nr.217 din 28 iulie 1990 *Veștile*, 1990, august, nr.8, în vigoare pentru Republica Moldova din 26 aprilie 1993 *Tratate internaționale*. – Chișinău, 1998, vol.1, p.18-30 (art.9-11).
2. Convenția de la Viena privind dreptul tratatelor, adoptată la 23.05.1969. În: *Tratate internaționale la care Republica Moldova este parte*. Chișinău: Moldpres, vol. 4, 1998. p.53-86.
3. Convenția de la Ottawa din 1997 privind interzicerea utilizării, stocării, producerii și transferului de mine anti-personal și distrugerea acestora // [On-line]: www.icrc.org/eng/assets/files/other/1997_ap_mines.pdf (Accesat pe 19.12.2010).
4. Codul de procedură civilă al Republicii Moldova, nr. 225-XV din 30 mai 2003. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, nr. 111-115/451 din 12.06.2003.

5. Legea privind drepturile copilului, nr.338 din 15.12.1994. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr.013 din 02.03.1995.
6. Legea cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie, nr. 45-XVI din 01.03.2007 // [On-line]: unfpa.md/.../legislation/110-cu-privire-la-prevenirea-i-combaterea-violenei-in-familie-.html (Accesat pe 29.07.2012)
7. Codul de procedură civilă al Republicii Moldova, nr. 225-XV din 30 mai 2003. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 111-115/451 din 12.06.2003.

Manuale, monografii:

1. Burian A. și alții. Drept internațional public. Ediția a III-a (revăzută și adăugită). Chișinău, 2009. 649 p. *(dacă sunt mai mult de trei autori)*
2. Romandaș N., Proca L., Odinoakaia – Negură I. Dreptul protecției sociale. Chișinău: “Foxtrot” SRL, 2011.382 p.
3. Țarălungă V. Particularitățile protecției internaționale a drepturilor copilului. Bălți: ”Tipografia din Bălți” SRL, 2012. 325 p.
4. Васильев Е.А., Комаров А.С. Гражданское и торговое право зарубежных государств. Том 1. Москва: Международные отношения, 2004. 560 с.
5. Федоров Г.К. Теория государства и права: Учебник. Кишинев: Концерн Пресса, 1998. 531 с.

Capitole din monografii și culegeri:

1. Buckland B. Human Trafficking and Smuggling: Crossover and Overlap. În: Friesendorf C. Strategies against Human Trafficking: The Role of the Security Sector. Vienna, 2009. p.137- 166.
2. Odinoakaia-Negură I. Pensia de urmaș. Indemnizații acordate familiilor cu copii. În Romandaș N., Proca L., Odinoakaia – Negură I. Dreptul protecției sociale. Chișinău: “Foxtrot” SRL, 2011.p. 147-154.
3. Țarălungă V. Implementarea normelor internaționale în materia drepturilor copilului în Republica Moldova: probleme teoretico-practice. În: Implementarea normelor dreptului internațional în legislația națională a Republicii Moldova. Red.- coord.: A. Burian. Chișinău: CEP USM, 2011. p. 258-281.
4. Халиков А. Н. Вопросы соблюдения прав и свобод человека в деятельности следователя. În: Проблемы правовой защиты общечеловеческих ценностей в современной России. Уфа, 2005, ч. 3. с. 128 - 137.

Articole în reviste de specialitate:

1. Boca S. Conversiunea ca modalitate de înlăturare a efectelor nulității actului juridic civil. În: Revista Națională de Drept, nr. 6, 2012. p. 56-60.
2. Odinoaka I. Unele considerațiuni privind necesitatea adoptării unui Cod de securitate socială. În: Legea și viața: publicație științifico-practică, nr.4(220)/2010, p. 30-33.
3. Țarălungă V., Frunze I. Configurația Conflictului Transnistrean în dreptul internațional umanitar. În: Revista Moldovenească de Drept Internațional și Relații Internaționale, nr.4, 2010. p. 28-43.

Teze ale comunicărilor la congrese, conferințe, simpozioane, culegeri (naționale / internaționale):

1. Botnari E. Drepturile copilului în lumina Cartei privind drepturile fundamentale a Uniunii Europene. În: Analiza reglementărilor naționale și internaționale în materia drepturilor copilului. Materialele Conferințelor științifice ”Protecția drepturilor copilului pe plan intern și internațional” (Bălți, 10 decembrie 2011) și ”Avantajele și dezavantajele aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană” (Bălți, 11 mai 2012). Bălți: ”Tipografia din Bălți” S.R.L., 2012. p. 109-117.
2. Petraru R. A. The principle of non-discrimination and protection of the rights of national minorities in Romania. În: Materialele Conferinței științifice internaționale „Societatea întemeiată pe cunoaștere. Norme, valori și repere contemporane” (Târgoviște, 10-12 iunie 2011). București: Universul Juridic, 2011. p. 205-211.

Autoreferate, teze:

1. Botnari E. Principiile dreptului: aspecte teoretico-practice. Teză de doctor în drept. Chișinău, 2004. 138 p.
2. Gheorghieș A. Particularitățile aplicării măsurilor preventive în privința minorilor. Autoreferat al tezei de doctor în drept. Chișinău, 2012. 31 p.

Alte surse:

1. Anuarul statistic al Republicii Moldova. Chișinău, 2005. 560 p.
2. Production: Yearbook 2003. Vol. 57, 2003. Rome: FAO, 2004. 260 p.

Webografie:

[On-line]: <http://www.cdep.ro> (accesat pe 12.07.2013)

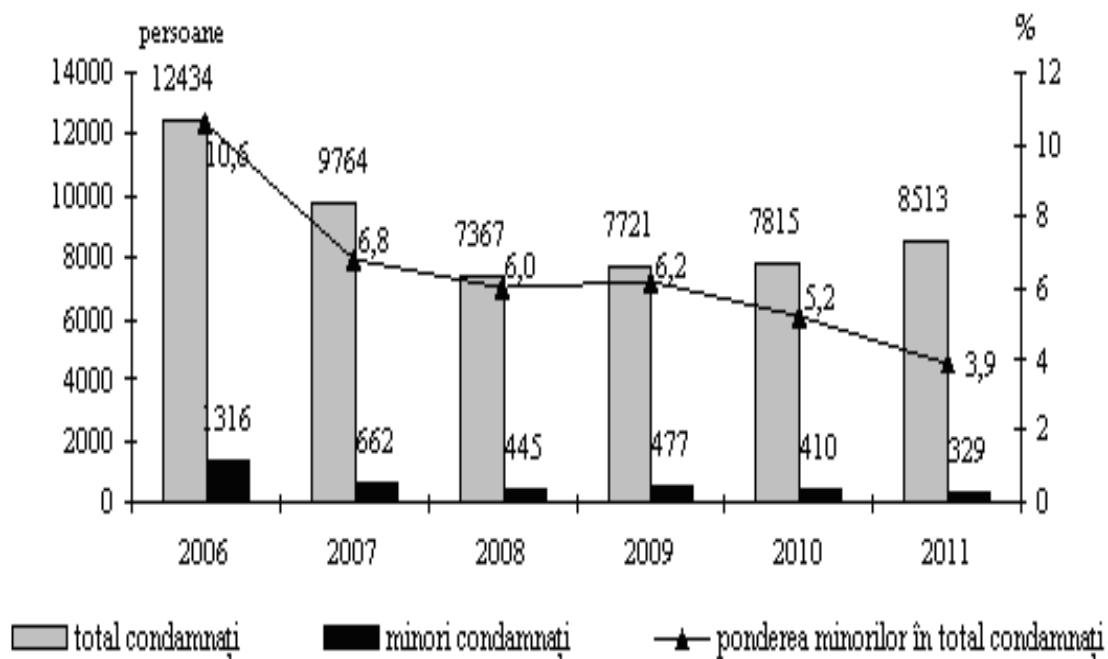
[On-line]: <http://www.mpsfc.gov.md> (accesat pe 28.01.2014)

ANEXA 8. Modele de perfectare a anexelor

Anexa__

Procedura în fața Curții de Justiție a Uniunii Europene		
Acțiuni directe și recursuri		Cereri de pronunțare a unei hotărâri preliminare
Procedura scrisă		
<p>Cererea introductivă Comunicarea cererii introductive pîrîtului, de către grefă Comunicarea acțiunii în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene (seria C) (Măsurile provizorii) (Intervenția) Memoriul în apărare (Excepția de inadmisibilitate) (Replica și duplica)</p>	<p>(Cererea de asistență judiciară) Desemnarea judecătorului raportor și a avocatului general</p>	<p>Decizia de trimitere a instanței naționale Traducerea hotărârii în celelalte limbi oficiale ale Uniunii Europene Comunicarea întrebărilor preliminare în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene (seria C) Notificarea către părțile în litigiu, statele membre, instituțiile comunitare, statele membre ale SEE și Autoritatea de Supraveghere a AELS. Observațiile scrise ale părților, ale statelor și ale instituțiilor</p>
<p>Judecătorul raportor întocmește raportul preliminary Reuniunea generală a judecătorilor și a avocaților generali Trimiterea cauzei spre examinare unui complet de judecată (Măsurile de cercetare judecătorească)</p>		
Faza orală		
<p>(Sedința; raportul de ședință) (Concluziile avocatului general) Deliberarea judecătorilor HOTĂRÂREA</p>		

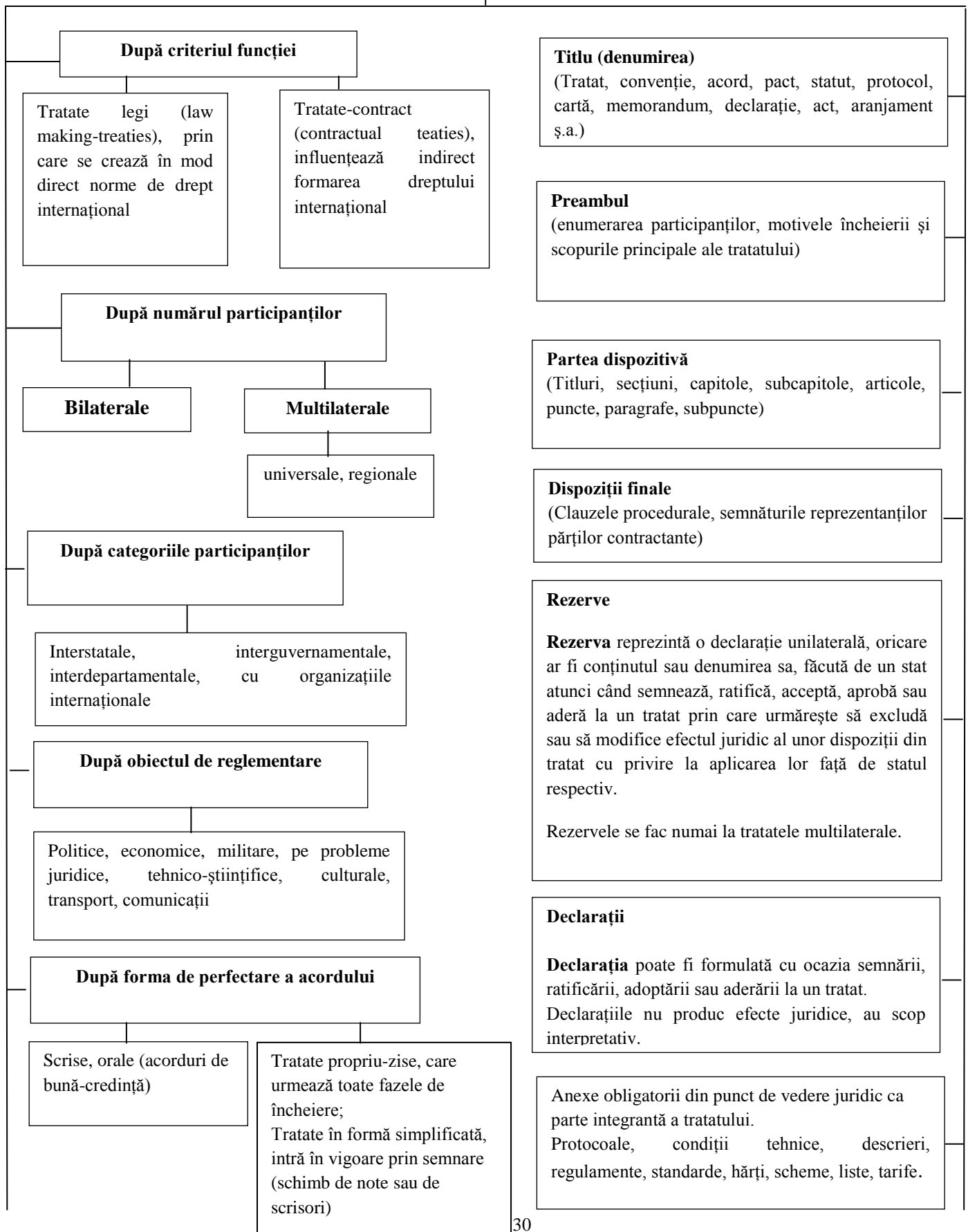
**NUMĂRUL MINORILOR CONDAMNAȚI ÎN REPUBLICA MOLDOVA
(PERIOADA 2006- 2011)**

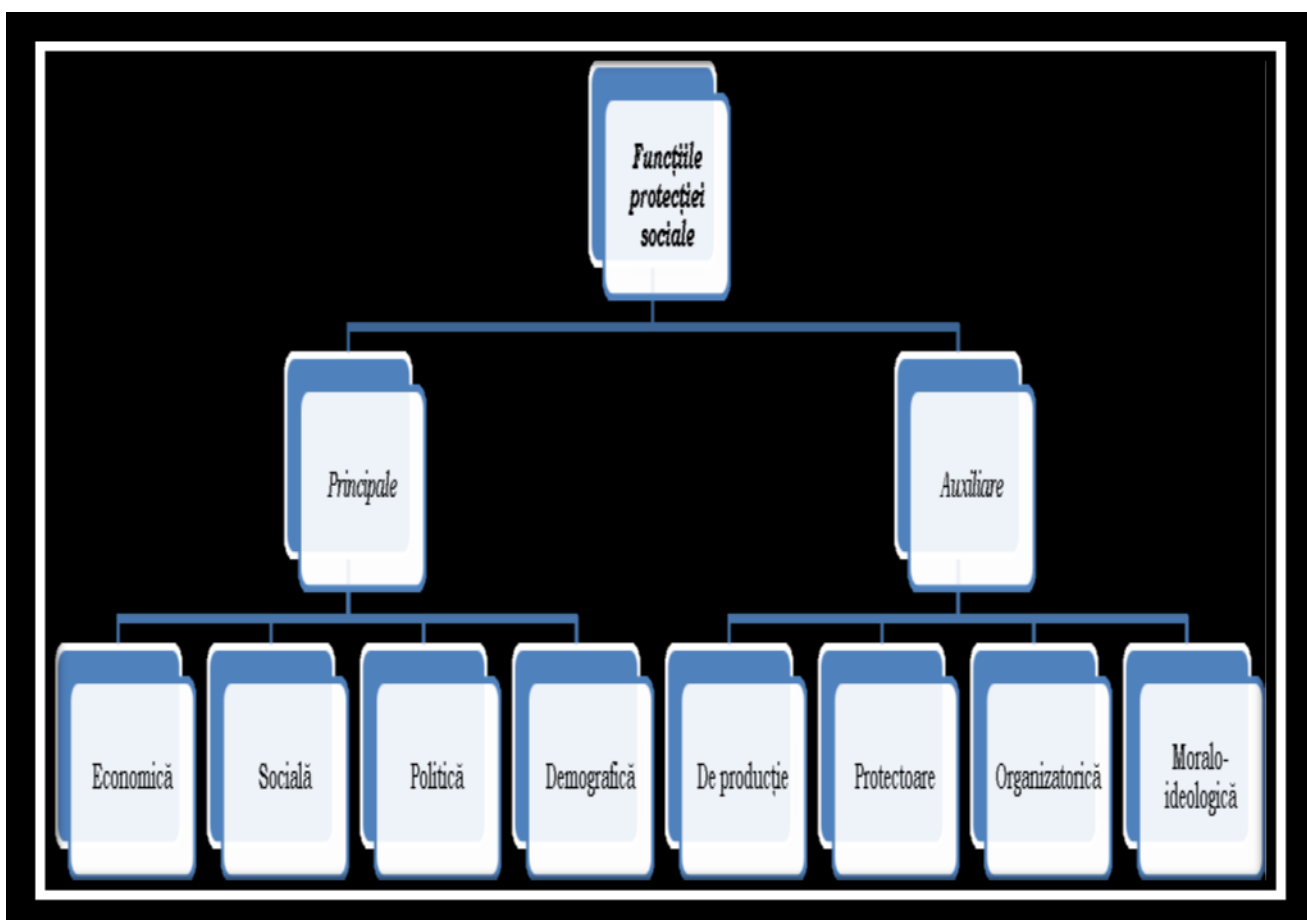
Sursa anexei: [on-line] <http://www.statistica.md/newsview.php?l=ro&idc=168&id=3775>

Clasificarea tratatelor internaționale

Anexa —

FUNȚIILE PROTECȚIEI SOCIALE

Sursa anexei: I. Odinoakaia. Locul și rolul dreptului protecției sociale în sistemul de drept al Republicii Moldova. Teză de doctor în drept. Chișinău, 2010. p. 199.

Judecătoria Botanica mun. Chişinău
Adresa juridică: mun Chişinău, str. N. Zelinski, 13.MD

Reclamant: Feodosia Târăncop

Domiciliu: _____
Telefon _____
Email _____

Pîrît: Târăncop Fiodosio

Domiciliu: _____
Telefon _____
Email _____

Intervenient accesoriu: Direcţia pentru protecţia Drepturilor
copilului sect. Botanica
în interesul copilului minor

Adresa juridică: mun. Chişinău, str. Teilor, 10.
Telefon _____
Email _____

CERERE DE CHEMARE ÎN JUDECATĂ

(privind desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copilului și încasarea pensiei pentru întreținerea copilului minor)

În fapt, sunt căsătorită cu pîrîtul, *Târăncop Fiodosio*. Căsătoria a fost înregistrată la 02.11.2008 de către Primăria s. Sofia, r. Drochia. Din căsătoria nominalizată s-a născut copilul, *Târăncop Fiodosel*. Aceasta este prima mea căsătorie.

În ultimul an de căsătorie în viața noastră s-a creat o atmosferă insuportabilă, de neînțelegeri, deseori degenerând în agresiune verbală și fizică. Incompatibilitatea caracterelor și viziunile contrarii asupra modului și principiilor de conviețuire, în contextul destrămării prin plecarea pîrîtului la muncă în or. Moscova, Federația Rusă, m-au condus la convingerea fermă privind imposibilitatea păstrării familiei noastre.

In fapt, încă de la începutul vieții de familie, pîrîtul a manifestat o atitudine neglijentă față de principiile și valorile unei familii tradiționale. **Motivele cererii de chemare în judecată sunt neînțelegerile apărute în cuplul nostru, manifestate prin** existența intereselor contradictorii ce au degenerat în agresiuni verbale și fizice. Consider că violența în familie constituie un motiv temeinic de desfacere a căsătoriei, a cărei continuare nu mai este posibilă din punctul meu de vedere.

Conform art. 2 din Codul Familiei al Republicii Moldova, relațiile familie sunt guvernate inclusiv de principiul sprijinului reciproc moral și material, ale fidelității conjugale și soluționării pe

cale amiabilă a tuturor problemelor vieții familiale, principii ce lipsesc cu desăvârșire în relația noastră conjugală.

În această situație consider inoportună menținerea familiei, eșuând toate căile de împăcare, fapt pentru care solicit instanței de judecată desfacerea căsătoriei încheiate între noi.

Reieșind din considerentul că motivul divorțului este violența în familie, confirmată prin ordonanța de protecție pentru subsemnata, în temeiul Legii nr. 45 din 01.03.2007 cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie, la data de 15.10.2013, **solicit ca căsătoria noastră să fie desfăcută fără acordarea unui termen de împăcare.**

Potrivit prevederilor art. 63 CF al RM în cazul când părinții locuiesc separat, domiciliul copilului care nu a atins vârsta de 14 ani se determină prin acordul părinților.

În contextul în care eu și pîrîtul nu am ajuns la consens cu privire la determinarea locului de trai al copilului nostru *Tárnăcop Fiodosel* am formulat prezenta cerere către instanța de judecată.

Pînă în prezent, pîrîtul a manifestat atitudine rezervată și indolentă față de creșterea, educarea și supravegherea copilului nostru, sarcina aceasta revenind în exclusivitate subsemnatei. Datorita acestui fapt copilul îmi este foarte atașat și consider că este în interesul lui de a locui în continuare împreună cu mine. Mai mult ca atât cred că pîrîtul nici nu are posibilitate să îl crească și să-l educe de unul singur, conform standardelor de educare. Din aceste considerente solicit a stabili domiciliul fiului nostru minor cu subsemnata, pînă la împlinirea vârstei de 18 ani.

Conform prevederilor art. 74 din CF al RM părinții sînt obligați să-și întrețină copiii minori și copiii majori inapți de muncă care necesită sprijin material.

Modul de plată a pensiei de întreținere se determină în baza unui contract încheiat între părinți sau între părinți și copilul major inapt de muncă.

Dacă lipsește un atare contract și părinții nu participă la întreținerea copiilor, pensia de întreținere se încasează pe cale judecătorească, la cererea unuia dintre părinți, a tutorelui copilului sau a autorității tutelare.

Întrucît între subsemnata și pîrîtul nu a fost încheiat un contract privind plata pensiei de întreținere a copilului am depus prezenta cerere în instant de judecată.

Legislația în vigoare și anume art. 76 din CF al RM stipulează că în cazurile cînd părintele care datorează întreținere copilului său are un salariu și/sau alte venituri neregulate sau fluctuabile, instanța judecătorească poate să stabilească cuantumul pensiei de întreținere într-o sumă bănească fixă plătită lunar. Cuantumul sumei bănești fixe încasate se determină de instanța judecătorească, ținîndu-se cont de starea materială și familială a părților, de alte circumstanțe importante și păstrîndu-se, dacă este posibil, nivelul anterior de asigurare materială a copilului.

Reieșind din considerentul că pîrîtul are venituri stabile sau fluctuabile, pentru că lucrează la construcții în Federația Rusă, solicit a stabili cuantumul pensiei de întreținere în sumă fixă, în mărime de **1500 lei lunar**.

Conform certificatului nr. 20-06/454 din 10.12.2012 eliberat de Biroul Național de Statistică valoarea minimumului de existență pentru un copil în II trimestru anul 2012, în mediul urban a constituit suma de **1716,1 lei**.

Deși este destinată a satisface, în primul rând, nevoile alimentare ale copilului, obligația legală de întreținere a copilului, este mult mai complexă decât o simplă îndatorire alimentară, pentru că are menirea de a procura celui îndreptățit resursele necesare împlinirii și a altor trebuințe, precum cele privind asigurarea unei instruiți corespunzătoare, a unei locuințe, a tratamentelor medicale, în asemenea condiții considerăm că suma de **1500 lei** este rezonabilă pentru a acoperi proporțional cheltuielile de întreținere a copilului.

Potrivit prevederilor art. 39 alin (4) din CPC al RM acțiunea pentru plata pensiei de întreținere și acțiunea pentru constatarea paternității pot fi intentate și în instanța de la domiciliul reclamantului.

În conformitate cu prevederile art. 4 alin (3) din Legea taxei de stat Nr.1216-XII din 03.12.92 sint scutiti de plata taxei de stat in instanțele judecătorești, reclamantii în acțiunile de încasare a pensiei alimentare.

Reieșind din prevederile legale enunțate și din circumstanțele de fapt solicităm instanței a aprecia necesitățile de întreținere a copilului **Târnăcop Fiodosel** și a admite acțiunea.

În conformitate cu prevederile **art. 3 alin (1) din Convenția ONU internațională cu privire la protecția drepturilor copilului** în toate deciziile care ii privesc pe copii, fie ca sunt luate de instituții publice sau private de ocrotiri sociale, de către tribunale, autorități administrative sau de organe legislative, **interesele superioare ale copilului trebuie sa fie luate in considerare cu prioritate.**

Concomitent, rog ca cheltuielile de judecată să fie puse pe seama pîrîtului deoarece în prezent toate cheltuielile de întreținere a copilului sunt puse pe seama mea.

Litigii patrimoniale la moment nu avem.

În drept, îmi întemeiez acțiunea pe dispozițiile art. 39, 166, 167 din Codul de procedură civilă a Republicii Moldova, art. 2, 33, 35, 37, 38, 63, 74, 75, 76 din Codul Familiei al Republicii Moldova.

Reieșind din circumstanțele de fapt și de drept prezentate mai sus

SOLICIT

1. Să fie admisă cererea integral;
2. Să fie desfăcută căsătoria încheiată între subsemnata **Târnăcop Feodosia** și pîrîtul **Târnăcop Fiodosio**, înregistrată sub nr. 17 la data de 02.11.2008 de către Primăria s. Sofia, r. Drochia.

3. Să fie stabilit domiciliul copilului minor ***Târnăcop Fiodosel*** cu subsemnata ***Târnăcop Feodosia***, pînă la atingerea vârstei de 18 ani.
4. Să fie încasată de la pîrătul ***Târnăcop Fiodosio***, în folosul subsemnatei ***Târnăcop Feodosia***, a pensiei de întreținere pentru copilul minor ***Târnăcop Fiodosel***, în sumă bănească fixă, în mărime de **1500 lei/lună** din salariul și/sau din alte venituri, pînă la atingerea majoratului.
5. Încasarea de la pîrît în folosul subsemnatei a cheltuielilor de judecată.

Anexez la prezenta acțiune, pe care o depunînd trei exemplare, unul pentru instanță, unul pentru pârât, unul pentru autoritatea tutelară, următoarele acte ce confirmă pretențiile invocate:

1. Certificatul de căsătorie;
2. Copia buletinului de identitate ***Târnăcop Feodosia***;
3. Copia buletinului de identitate ***Târnăcop Fiodosiu***;
4. Copia certificatului de naștere a copilului ***Târnăcop Fiodosel***;
5. Copia raportului de expertiză medico-legală;
6. Copia ordonanței de protecție;
7. Certificatul nr. 20-06/454 din 10.12.2012 eliberat de Biroul Național de Statistică;
8. Copia certificatului de salariu;
9. Certificat de componentă a familiei eliberat de Primăria s. Sofia, r. Drochia.
10. Dovada achitării taxei de stat.

Feodosia Târnăcop _____ data _____

ANEXA 9. Avizul – tip al conducătorului științific la teza de licență.

AVIZ

la teza de licență cu tema

elaborată de studentul/a _____

conducătorul tezei de licență _____

În aviz conducătorul științific urmează să se axeze pe evaluarea realizării următoarelor criterii:

- Complexitatea și nivelul conținutului științific al lucrării;
- Capacitatea de sinteză și gradul de competență dovedit de către student;
- Structura lucrării analizate;
- Valoarea și relevanța referințelor bibliografice studiate;
- Existența metodologiei de cercetare și a motivației cercetării;
- Valoarea rezultatelor obținute ca urmare a cercetării desfășurate;
- Respectarea prevederilor prezentului ghid și a cerințelor formulate de catedră și conducător științific.

Se propune admiterea / respingerea tezei de licență pentru a fi prezentată în fața Comisiei pentru examenul de licență.

Data _____

Semnătura _____

ANEXA 10. Declarația privind asumarea răspunderii

Subsemnata/Subsemnatul declar pe răspundere personală că materialele prezentate în teza de licență sunt rezultatul propriilor realizări și cercetări științifice, în caz contrar urmează să suport consecințele în conformitate cu legislația în vigoare.

Numele de familie, prenumele _____

Semnătura _____

Data _____

8. REFERINȚE BIBLIOGRAFICE

1. Codul Educației al Republicii Moldova, nr.152 din 17.07.2014.//[on-line] <http://lex.justice.md/md/355156/>
2. Legea nr.142-XYI din 07 iulie 2005 privind aprobarea Nomenclatorului domeniilor de formare profesională și al specialităților pentru pregătirea cadrelor în instituțiile de învățământ superior, ciclul I.// [on-line] <http://www.amed.md/legea142din2005.pdf>
3. Plan-cadru pentru studii superioare (ciclul I - studii superioare de licență, ciclul II- studii superioare de masterat, studii integrate și învățământ medical și farmaceutic), aprobat prin ordinul ME nr.455 din 03.06.2011.
4. Regulament-cadru privind organizarea examenului de finalizare a studiilor superioare de licență, aprobat prin ordinul MET nr.84 din 15.02.2008.
5. Regulamentul de organizare a studiilor în învățământul superior în baza Sistemului Național de Credite de Studiu, aprobat prin ordinul ME nr.726 din 20.09.2010.
6. Ghid privind perfectarea tezelor de doctorat și a autoreferatelor. Aprobat prin Hotărârea Comisiei de Atestare a CNAA, Nr.AT03/11 din 23 aprilie 2009. Chișinău, 2009// [on-line] http://www.cnaa.acad.md/files/normative-acts/normative-acts-cnaa/normative-acts-cnaa-attestation/guide_thesis/guide_thesis.pdf (accesat pe 27.03.2014)
7. Hotărârea Senatului Universității de Stat "Alecu Russo" din Bălți din 21 decembrie 2011
8. Capcelea V., Cruglițchi T. Elaborarea tezelor de licență/master (indicații metodice). Bălți: Presa universitară bălțeană, 2005. 28 p.
9. Cotelnic A. și alții. Ghid privind elaborarea și susținerea tezei de licență. Chișinău, 2010. 32 p.
10. Duca M. și alții. Cerințe privind elaborarea, prezentarea și evaluarea tezelor de licență și de master (ghid metodic). Chișinău, 2012. 32 p.
11. Rotaru L., Hămuraru M. Ghid metodic pentru perfectarea tezelor de licență/master. Universitatea de Stat din Moldova. Chișinău, 2012. 27 p.
12. Stamatini Ș. Ghid de redactare și susținere publică a tezei de licență și master. Chișinău, 2010. 73 p.
13. Țapoc V., Capcelea V. Cercetarea științifică. Manual pentru facultăți socioumanistice. Chișinău: Arc, 2008. p. 203.